

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т

1931 сүл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҢЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҢЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 108 (6556).

1987 сүл. Балаган ыйын 8 күнэ.
ОПТУОРУНЬУК

Сыаната
3 харчы.

БАСТАКЫ УДАРНАЙ НЭДИЭЛЭ ТҮМҮКТЭННЭ

ИККИС УДАРНАЙГА ТЭТИМИ ӨССӨ ЭБИЭХХЭ!

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин
балаган ыйын 6 күнүнээби сводката

Совхозтар	үлэниир ки- ли ахсаана	эвено ахсаана	ол иһи- гэр меха- ниһир.	охсуу (гектар)	муньуу (гектар)	көбүннү(тонна)		скидас (тонна)		от манакта	
						график	туола	график	туола	график	туола
Карл Маркс	164	10	1	5180	5151	3500	1310	1358	100	—	—
Субуруускай	227	11	—	6083	6921	5000	2309	2328	2082	—	—
Эрилик Эристини	276	18	—	13899	13729	9000	3598	2522	170	200	—
«Чурапчы»	318	11	2	11827	11827	8500	3002	1748	786	—	—
«Мындагайы»	379	10	4	8080	7525	6800	2935	1746	2464	—	—
«Муудай»	337	22	1	8076	8039	6200	2525	1940	1209	—	—
Оройуон үрдүмн	1701	82	8	54045	53192	37000	15679	11640	6811	200	—

ОАПХ совета.

ВETERАНАР ФЕРМАҒА ТАҒЫСТЫЛАР

Совхозтар фермалары-
гар сүрүннээн быһылы
турдук кытаанах кыстык
усулуобуйдатыгар урут
үлэһээн көрбөтөх эдэр
көлүнэ сүөсүһүттэр үлэ-
лиилэр. Ити, биллэн
турар, ыаньыгы эрө кө-
рүүгө-хараһыга буол-
банна, ыччат сүөһүнү
интингэ өлбөх ыарахатта-
ры үөснөтө. Ону Болу-
гур неһиликтин кырдэ-
дас олохтоохторо, эдэр-
сөнөх саастарыгар көлхө-
үлэтигэр минималибит
ветераннар үчүгэйдик
өйдүүлэр. Кинилэр об-
щественнай сүөһү кыс-
тыгын тэрийиһэ күүстэ-
р-кыахтара тийэрэһин

көмөлөһө сатыылар.
Онуоха холобур быһы-
тынан элбээн көрсөнхө
сөп. Соторутааҕыта нэһи-
лиэн пенсионердара, үлэ
ветераннара түмсөн сү-
бэлэспиттэрэ. Оһио инни
лэр, Муудай пенсионер
дарын уонна дьыа ха-
һаайналарын Аһаҕас су-
руктары дүүллэрбэр ба-
ран, кэлэн иһэр аһыах
тэҕэ хаһаайыстыбаннай
сезонна ким тутууан кө-
мөлөһүөхтээгин чуолкай-
даабыттара, көмөнү хай-
дах тэрийэр туһунан эл-
бэх этии кылларбыттара.
Холобур, борооскутуу
биирдин ыһымаан тарда

бөнү тутан кыстатары
быһаарына.

Уонунан сылларга ыан-
ныксыттаан баран билги-
ли пенсия тахсан оло-
рор Дария Григорьевна
Козлова даҕаны уопсай
дьыалаттан туора турба-
та. Буолаары буолан
Кыстык Кугдага 17 ына
вы тутан сезон устата
ыаньыксыттыр баҕа-
лааһын биллэрдэ.

Үлэ ветераннара ити
курдук субэлэһэн баран,
«Юбилейнай» ферма
өрөмүөһүтүр түөрт күн-
нээх субуотуньука та-
быстылар.

Д. НОЕВ.

бикһиги общ. корр.

ИККИС УДАРНАЙ НЭ-
ДИЭЛЭ СОРУДАХТАРА:

- 900 ТОННА ОТ
- 350 ТОННА СИИЛЭС
- 1000 ТОННА ЭБИИ

АҢЫЛЫК

БУКА БАРЫ — КҮРГҮӨМ-
НЭЭХ ТАХСЫЫЛАРГА!

БОРОДИНО ТОЛООНУГАР ҮӨРҮҮЛЭР-КӨТҮҮЛЭР

(Московский уобалас). (ССТА). Дойду картатыгар
Бородино толооно — сыччах кыракий точка. Ол
эрээри манна бикһиги историябыт номоххо киирбит
кэрдинстэра аһыһаллар. Бородино нуруот албан
аатын уонна килбиэннээх кыайытын толоонунан.
Аҕа дойду икки сэринтин улуужаһаах дааматын-
ныгыһыан буолбута. Саас-үйэ туһары харабылда
турар часовоидар курдук 1812 уонна 1941 сүл-
лардаагы саллааттарга өйдөбүннүттэр иһийэн ту-
раллар.

Балаган ыйын 6 күнүгэр манна ааспыт көлүнэ
уонна советскай дьон хорсун быһылыларыгар сүгү-
рүйээри тыһыынчанаан иһи муһуна. Бородино
толоонугар аанка-суолта киирбит кыргыһы буол-
бута 175 сыла туолуутугар аһаллаах нуруот бы-
рааһынныгыта кииргидэ.

Томтордор күөх оройдорун, Қолочь өрүс дьырбни
тардыһытын өһөйөн курган үрдүгүн Бородинотааҕы
кыргыһык геройдарын кыһыл көмүс төбөлөөх мону-
менттара ыһаахтан дьэргэйдэр. Манна 1812 уонна
1941 сыллардаагы саллааттар формаларын таһ-
ныбыт буойуннар бокуотунай харабыллара көккэ-
лээтэ.

Күн өртөтө үөрүүлээх митинг саҕаланар. Толоон
үрдүгүн Советскай Союз Государственной гизиз
кыргыһык көтөр, Бокуоттаах харабыл буойуннара
1812 сыллаагы нуула армиятын уонна Аҕа дойду-
ну көмүскүүр Улуу сэрин кэмтигэр манна кыргыс-
пыт воинскай подразделениялар номоххо киирбит
знамяларын күөрэччи көтөбөллөр.

Митинг кэнниттэн ветераннар уонна эдэр бу-
пуннар Бородинотааҕы кыргыһык геройдарын мо-
нументин таһлар албан аат итиннэ өйдөбүннүк
спирлидаларын уураллар.

Ол кэнниттэн «Бородино күнэ» диэн театрализо-
ваннай оһиһуу көрдөрүлүнэ.

Өйдөбүннүк маньыаттары огорон таһаары

ССРС Үбүн министрө-
тэута уонна ССРС Госу-
дарственной баана биллэр-
биттэриннэ, Бородинотаа-
гы кыргыһы 175 сыла-
гар аһаллаах (хас биирди-
лэрэ биирдин солкуобай
достоинстволаах иһи ман-
ныаты огорон таһаары

1987 сүл балаган ыйын 7
күнүгэр саҕаланна. Өйдө-
бүннүк маньыаттар сыр-
дык дүүһүнээх алтан-ни-
кель буһадаһыттан
оһоһуллаллар. төгүрүн
формалаахтар, диаметрда-
ра 31 мм.

(ССТА).

НЬИДЫЛИ БААҢЫНАТЫГАР

маҕаһыһыгар ылаары
турабын. Болтоһолор
быһыл ньидыһылар үүн-
үрбөт хаппыһысталаары
таскай дьон буоллулар.
— диэн көлөһүр эргик
кырдэҕас үлэһитэ собо-
туоһаһыт В. И. Рома-
нов.

Обуруот бикһиччирэ
М. М. Перминов бири-
гээдэтин сыраһаах үлэ-
тин түмүгэр манна 10
тоннаттан таһаа обуруу
үүһүһүлээн ньидыһы-
һаа аһыһына. Обу-
руотчуттар Александр
Гарашков, Ольга Заха-
рова уонна Татьяна Ма-
карова сайыны быһа сар-
сыарда эрдэттэн иһи
хойуука дьэри сыраһаах
тык, ыһаһыһаахтык
бүөбүдэстилэр. Оттон
механикатор И. Н. Поно-
марев бири да күнү но-
түһүһүк уу ыһаһыһы
халччыллар. Оттон СНИ-
га Н. Н. Петров сыра-
һаста.

— Быһыл сааһа тым-
кы, хаһыһыһаах буол-
лаан, хаппыһыһаах рассада-
та олус хойутаан тахсы-
быта. Рассаданы 10 гек-
тар сиргэ көһөрөн олор-
дубуһуу ыһаһыһыһы-

тааһар ордук үүннэ
Мантан быһыл 100-чөкө
тонна хаппыһыһыһаах
быт буолуо, — диһр стар-
най обуруотчут Татьяна
Макарова.

Ньидыли нэһилэ өс-
сө иһинигэр, Обуруот кэ-
һигир, улаатар кыахтаах
Бу күнүгэ хаппыһыһаах
рассадатын үүннэрэр
аһаллаах дьыа оһоһулуох-
таах. А. А. Фриер сала-
аһааччылаах 4 киһилээх
интернациональной бири-
гээдэ обуруотчуттарга
аһаан түөрт квартире-

лаах дьыһи тутан быһы
күһүн өлөххө киллэрнэх
тээх. Бу үлэлэри бэйэ-
агроном үөрөхтөөх парт-
ном секретара Е. Е. Око-
ронова хөһүрүһүтэ
ыһаан, сүһүөһүр туруор-
тарыһа сөп абыт.

Ньидыли почвата ыһ-
дык мөлтөх. Ол иһин
обуруот сиригэр 1000
тонна нобуом уонна ми-
неральнай удобрдуу кил-
лэриллэрэ быһаһаһаар.
Итинниһи нэһиллээх дьы-
һаллар Ньидыли обу-
руотчуттарын эһиллэгэ.

кэлэр сылларга эрэһиһи
лэрин өссө күһүрдэр.

П. ОКОНЕШНИКОВ,
хаһыат аһал, корр.

Снимоктарга: соботуол-
һаһыт В. И. Романов са-
һа быһыһыһыт хап-
пыһыһыһыһыһыһы тутар
Учууталыһа И. З. Ар-
темьева (хаһаһтан) үө-
һөһүһүһүһүһүһүһүһү
Гриһа Заха-
ров уонна Зоя Адамов-
на хаппыһыһаа хомуйуу-
гар.

Автор фотолара.

Е. И. Курашов аһы-
һан Чурапчы орто ос-
куолатын VI уонна VIII
«В» кылаастарын үө-
һөһүһүһүһүһүһүһүһү
— барыта 40-
ча оһо производственнай
практикеларын Ньиды-
лигэ хаппыһыһаа хомуйу-
тутар бараллар. Иһини-
һи учууталлара И. З.
Артемиева уонна А. С.
Яковлева салайаллар.

Үөһөһүһүһүһүһүһүһү
хаппыһыһыһыһыһыһы
тупскаһыһыһыһыһыһы
«Шасси» тракторга тиз
Ян, маҕаһыһыһыһыһыһы
һиһиллэр.
— Баҕа кураһыһа
«чурапчылар» хаппыһы-
һыһыһыһыһыһыһыһы
биттар. Обуруотчуттар
маладьыһастар, барыһа үлө-
лэһиттэр. Мин Болтоһо

ОДОН ТУНСАР, КНЭРКЭЙЭР

Үчүгдэй, үөрүүлэх барыта Октеөнтөн төрүттэх-
сидэстэх. Бигнги нэһилээкпит историята эмиэ Улуу
Октябрь идеяларын иһин өлө-тиллэ охсуспут уонна
ону эрдэхтин көмүскээбит дьон ааттарын кытары
быстыпат сибээстэх.

Сүүрбэс сýллараахха Мырыла, Хатылы, Болтоно, Амчагар, Одьулуун нэһиликтэрин саамыкырым учаастактарынан биллэрэ. Урук сир быһыытынан сайдыыта суоҕа. Мирон Попов, Наукууа уонна Нестор Соловьевтар эрэ үөрэхтээхтэрэ. Ол эрэри олову төрдүттэн хамсаппыт кылаастар бигитэр—мин, бигитэр—эн диин охсуһууларын хабыр халсыһыыта, хааннаах силиктэһини бу сирн эмиэ быһа аспаатаҕа.

Ревизовцев Дмитрий Довордуурал, үс партизан уоллаах Ульяна Намтеева, Гаврил Сибиряков уо. д. а. Взаиме Кулаковская бандатын хааннаах илгитин тухай туох да суута-сокуона суох алордлуубүттэрэ. Уланит быһаһын сар-саадах тутан комүскэспит. 1921 сыллаахха Вулун оройуонугар илдрениом председателиэн үлэли барыт Нестор Соловьеву бандыттар кыаһан тутпатахтара. Ону ситиһэн ки-ни санаһын, советскай тутуу активисткатын Матре-на Соловьеваны өр кэмгэ сордоон-муннаан илдьэ сылдьан бараннар, 1922 сыллаахха Дуганов диэн Колчан майорун хааннаах илгитигэр бнэрбиттэрэ. Ол сыдын бандыты Чуралчыга улахан идээнн онготор кэмнгар Матрена эрөйдөөн бэлэһи дьэти-тир хаайан тыһынаахты умайан алыбүттэрэ.

Ол нэгдэнтэйх хам үзэлт-бааһинай байдлаагүй, кыайытынан түмүктэмнээ, үүнүү-сайдны селла-ра сазаламмытара. 1930 сыллааха бастааи кол-хоу Хорбут үрдүгэр кыһыл партизан Н. Н. Попов, учуутал П. Н. Федоров тэрийбиттэрэ. 1931 сыл-лаааха Кырылаа «Кыһыл Кырыла», «Харыла-лаах» колхозтар тэрийлибиттэрэ.

1932 сэл одунньута явхилжээ улахан сэрхэгшин азалбыта. Николай Дмитриевич Кривошапкин—Уст Субурууский итн сэл байгынэн кирэн икн колхоу, үс таваарыстаны холбоон, 96 хаааймыстыбалаах «Автономия 10 сыла» колхоу одунуу 19 кунугэр тэрийбитэ. Колхоз председателэн Николай Николаевич Федоров талмалдыта.

1932 сэлдэхха марафын, медпункт айлдлы-
быгтара, норууту үөрэхтээнигэ күүстээх үлэ күү-
лэн турбута. Ону баара...

1941 снл. Ада дойдуну көмүскүүр Улуу сэрнл садаламыта. Бу нэмнэ «Автономия 10 сыла» колхоз председателин Егор Дмитриевич Иванов этэ. Көһүннл сылаларга нннннл Устин Григорьевич Хооданов солбубута. Күөгэйлр күнлөргүср сылдбар нэлнлнл 90 эр кнннл Кыйыл Арннл нккэтнлр ннннрнлнлнлнл. Онто да суох адыах хаһаайннлнлнл колхоз баһаһыннлнлнл лалпа ылараабыта. Дойду бүтүүнү үрдүнөн бүрүүсэбнл сэрнл нэллнлнл колхозтаахтары кыйабыта да кыйаарга абзэһнлнлнлнлнлнл. Ого-уруу. нэлнлнл кырдыаастара, дыахтаалар кыйаһнл түһүср түүннлр-күнүстэри үлэлээн байаһыннл ннл рднлр бары көрдөбүлүн ннлнлнлнлнлнлнлнл.

Тыгмал урлагччилары бигр дайдулаахтары лейтенант Савелий Дмитриевич Сергеев журдун сэрнфронутар героизмт кэрдөрүт дьонкоро савааларын көтөбүлэллөр. Ол хохуун дьынтон 43-төрг дайдуларыгар эргиллибэтэхтөр. Кинилэр ортолорутар Күрсмий Тойойго охтубут икки бөйбүбүй орден кавалера лейтенант С. Д. Сергеев, Иваново-Смоленская тунаймытыгар сэрнилэспит П. А. Собанин, 1942 сыллаахха сураба суох суппүт Д. С. Новгородов уо. д. а. бадалара. Нөһүдүнэ дьыно кинилэри күндүтүн саймыллар, заттарын-суолларын үйэтитэр үлэтин ыыталлар.

Тыял үлэтин партийная төрилтэ сайабыта. Ол героической күннэр страницаларыттан бири ахтан анырахтын баардабын. 1944 сыллаахха «Автономия 10 сыла» колхоз өтөрүмүн ылбаах үүнүүтү хомуйбута. Ити сыл 270 гектар иэниэх бааһынатан гектарыттан өртөтүөн 11,75 центнер бурдугу ылбыта. Звеньевой Иннокентий Гаврильевич Собакин ыспыт учаастактын биңг гектарыттан 27-лин центнер бурдугу хомуйбута. Колхоз үрдүк үүнүүнү хомуйан Союз биригизилэтин—5000 солк. ылбыта. Н. Г. Собакин БССРЛКС КК сыаналаах бэлэмн ылбыта. Тыл хаһаайсытыбатын тугуна эналганна наараадалаахыта. Председатель У. Г. Хоютанов, биңгөдөһүр Г. Ватарин, звеньевой Н. Г. Собакин Тыл хаһаайсытыбатын Бүтүн Союстаары быыстатпатыгар куттар чүөскэ тиксидиттэрэ. Бу да түгэн дэлэгитин тугулуур билиги наһаакиаахтэ дьон-сөргөтэ сэрни сылларыгар күүстэрин харыстаабакка үлэлээбитэрин.

Сага хэрдис көмөрн изилдизэкэ совхознай ха-
наайыстыбаны тарийнэгэ киирин буолбута. Билигин
Амма кытылынаахы кырыс-оһорбо сирдэри туһага
таһаар сардаһах «Мындааһаы» совхоз отделе-
ниета буолабыт. Олох харачхыт ортотугар тупсар.
Нэһилдизэкэ бэртээхэй баанньык, кулуу дьыгэ, үлэ
дөһүгэр аһаап хастыы да кватирелаах типовой
дьыһалар, сага мараһыым тутулуннулар. Бэртээхэй

БАРЫТА—ОБОЛОР ИНИН

Сайлык сазатынан,
алаас тыатыннан
Сапа-ингэ чутдаарбат
буолларына. —
Самван сайын кэлбэтин
дараны

Ити поэт Сергей Васи-
льев тыллара. Быйыл
оёо-аймах күйгүөр сага-
та «Тайпа Тордо» фер-
матыгар чутдаарда. Ман-
на кыракый ыаньыксыт-
тар бүтүн ферманы моой-
ылан сайынгы ыйдарга
үдөлөтүлөр. Наставни-
гынан кырдыарас ыан-
ньыксыт Анна Дмитрие-
ва Иванова сыйыарыл-
дыбыта.

Одолор тэрзэгийнхээх
нөмөлдөрө итинэн эрэ бүл-
лэтэ. Ол курдук, учуутал
Гаврил Иинюньтэвич
Собакин салаан үлэлэп-
пит 25 одолоох зөөнэтэ
50 тонна оту чөмчөтөн
совхозка туттарыхтаа-
рын 10 тоннанан куоһар-
ла.

Улз-сынныалаг длаа-
рын оболоро пионерский
сайыннарын ити курдуу
кэрэ нөөтүүдээх Амма
бизэргэр атаардылар.

Оболору туналаах
дмалланан, дьарыгынан
хабыы формата сыл ах
сын тупсарыллар. Выйыл
отол кыра савстаах 29
оолу бөхүөлөнтөн хому-

Ийн учуурт Анна Ивановна Николаева үлэлзтэ. Кырчааннаар тулаах дывалын итгэлбэртэргэр үөрүүлэрэ улахан. Бары бытырын курдук түнэн, сэтгэлийн сыйлдан, 4800 устууна билэх минийнтэ сово-туулкалаан, 700 куул дабыктаны хожууан фермаларга тээртилэр. Сагтан тэрийдэххэ-күүс маныха сытар эбит.

Республикалары «Күөл
массасы» штабы таллар-
быт уурааһын олоххо
кылларыңа биһиги кыра
чааннарбыт бигэрдэн
бииһаарылыаах тыллартын
эттилэр, совхоз проз-
подставотыгар туулааах
комуну аһотулэр,

Эн хараагын ортотугар
 обществот сарынгич
 гражданагта үүнэн-сай-
 дан, үлэнч ишагтас-хо-
 тугас буола, эт-хаан от-
 түнэн чабдик олоххо тар-
 дыета улааталлара — бу-
 бидыг дьолбут.

Улуу Октябрийн социалистический революция тугаашынаах күүн эрхиттэй бирдэстэригэр биһиги улуу сирдьыкпит В. И. Ленин: «Бары үчүгэйи — олохторго!» — диэн эппитэ. Киһи ити тыланан сүүнүгүн тыһыынча олохтор олохторун ору-

хүйбүтэ, хорхуйуутан,
сэрнэ нэдээниттэн бы-
лаан-көмүснэстэн ытхыта.
Ол оёолор улаатайнар
бигинэ Ийэ дөйдөөт
дурдата-хайхата буолбут-
тара, Улуу Октябрь
идеяларын көмүснэспит-
тэра.

Улуу Октябрь барыны
ныялар улуу идеята —
бүтүнгү көлөмө оролор-
го салмаар.

Н. Д. КРОНИКОВ,
оск. ола директора.

Колхозташтар, Бу тал-
ды бийиги, тая дьон-
ыттыкмыбыт. Кинилэр
этэлэр дин сугу, кураа-
ны туораабыттар, сэри
фроннарыгар убайдарын
бэрсэттарын ымыһыттар
үөрүү, хомолто дьин ту-
гун аттарынэн-хааннары-
нан билбннтер. Ол кэ-
дүрүстэн ордон хаал-
быттар билигин даҕалы
урукку чэрээлэрин ыһы-
тыттар...

Биллэрин түрүк. Мы
рында бийыл куулу
пүт умпан халыкта
Онон бүтүн кэбилнэ
дээнгэ тэбилдибэ. О
нуу кэмгэ бийиги п
сионердарбыт куулу
дынатта тутан биэрэ
тылларын кетохпүтү
Биллэрин туох нистэл
най, мангай утаа со

КЭРЭ ДУУҢАЛААХ ДЬОН

хөд салалтат бу улах
дылаланы кырдыра
дзон кыяан сүлөө
дзуруруохтар! суо
дун санаата бышылал
Онон биригээда була
таабыта. Ол эрэри
пенсионердар туох да
биримэлэхтара. Бай
ривэн көбүлээн пай
лиэниэттэн үп хому
буттара, обществени
күүбүнэ амылааты ту
харбиттара. Саас ха
даахтан үлэ садалам
тынан барбыта.

Колхознаб тутуу вет
рана. «Бочуот Знага
орден кавалера Ини
кентий Гаврильевич Со

дизн байлзах хотонвор комплекстара сагалмы тох-
мологилда эппиттнир нэсжилэхтин тутулан үлэ-
кирдилар. Нойилзк дьон-сэргэтэ сага дьонни
туттан кинроботх сыллара дизн суох буолла. Ити
барыта олох үгүтэ улааштыны көрөөлннр.

Оснуклара 119 оѳо үөрэнэр. Дойду үрдүн үөрэн-
рин зиведеннеларыгар үөрэнзөгчү ахсаана элбэгтэ.

Хамгийн баатар нөхцөл үүгч үзгэстэх буолар. Биһиэхэ спорттунан үгэс баар. Урукку да өттүгэр дьон-сэргэ билиинтиг илбый Д. Д. Намытаров — Унаар Боллоот, Н. Т. Брызгаев — Бөбө Ныһман, П. Т. Брызгаев — Бөбө Тарасай курдун кинигэтэн охтубинна туораабыт бөбө дьоннор үөскээбиттэрэ. Кинилэр эстафеталарын М. Н. Сибириянов (Саха сирин сэттэ тогуллэх чемпион) эрэллээхтин салдаабыт. Нөһүлүк аатын оройуонга элбэхтин комүскээбит бөбөстөрүмүн хапсаарайдаһан тустуута оройуон хас да тогуллэх чемпиона, механизатор Г. Д. Николаев, Ф. Ф. Собокин, Н. Н. Попов буолааллар. Спорт маастарыгар кандидат Н. Н. Сибириянов, спорт маастара, ССРС оҕолорго чемпиона А. Д. Седалищев мантан үүмүттэрэ. Аатырбыт быһыыга Тардасе Ондуройи (Собокин) утумнаабыт спортсменнээн оройуон хас да тогуллэх чемпиона буола сылдьыбыт М. Н. Белабы ааттыахха сөл. Остуол тенниһигэр М. Д. Кронникова эмиз бу нөһүлүктэн үүмүтэ. Кинилэр үтүө үгэстэрин бүтүннү көлүөнэ эрэллээхтин салгыыр.

Спорт бийнхээ үүнүүбүтүгүр-сайдмыбыгыгэр тиреэниэн буолар. Ангардас асыныт биеэ сыпы ытан көрдөхкө, отделение үүтү маһын-быланын 108.8 бырыһыан толорбута, эти оңоруу 102, түүлээдэ го-сударствора туттарыы 119.7 бырыһыан туолбута. Бурдугу үүнүөрүгэ көрдөрүү сыллата тупсар. Бу сыппаралар жүөннэригэр субан сүөһүнү, ыһырай көрүү маастардара И. И. Сергеев, Х. С. Николаев, үрдүк үүнүү аэнаьевога Г. Д. Николаев, сыллата хотуулаахтын оттообут М. Д. Николаев, билдинилээх комбайнер Г. Д. Николаев уо. д. а. таһаармылаах үлэлэрэ көстөлөр.

Нэийлжээ Улуу Октябрь 70 сэлтээх юбилейын үлээн бэлэхтэрдээх нэрсэргэ бэлэмнээр, Соьхко отделениеын 120 рабачындара үлэ элпмэттээх участантарыгар күүрүөннэхтиин үлэиллээр. Бы-йылгы кыстыкка отделение 8 хотонунаа 1160 ынаа сүөһүнү кыстаттаа. Ону сүтүгэ-суох нитин сөрүгү турар. Отделение билингилэ турутунаа 1360 тонна оттонно, ону 1400 тоннаа тиздээр соруутаах.

Оройуон чөмчөөн баянныһыта Е. Г. Собакин үлэдиир «Илгэ» ферматын коллектива Улуу Октябь 70 сылын көрсө икки сыллаах быйлаһы тодорон тийиэр туһутар дуьдуурдаахтык үлэһин. Итинник инициативалаах үлэһит элбэх. Холобур, Н. Н. Мухин кырайы көрүүгө-хараһыта идэттигдэ уонна бэлэтин дьах-эргэһинэрин бү үлэһэ үһүһа.

Нэлхлэнх ижиг туттар дьонунан «Вочуот Знага» орденнар кавалердара И. Т. Собанин, Ф. Д. Кропнинов, Саха АССР Верховнай Советын депутата буола сылдьыбыт бороон нэрөөччү А. У. Собанин, нэлхлэнх бочуоттаах гражданина М. И. Манарова, урукку механизатор Ф. Ф. Собанин, Герой-билэлэр А. П. Пудова, Т. С. Хомподоева, олонхонут К. Л. Федоров уо. д. а. буолаллар. Отгон киһилэр үчүгэй холобурдрын салдааччылар, байытааччылар абыына суохтар.

на Суохтар. **А. МАКАРОВ,**
наһидаһ пенсционердарын советын председателэ.

Учүгөй дон туһунан көпсөнбилл Хоспохтоохтон үүммүтэ

Толосон арбаа үрөсүн халдыабыллар. Хоспохтоох дон өтөх баар. Оло. Проконий Решетников дон өр көмөт өдөттөн малчыт киши үлэ буолан өлөрбүтэ. 1923 сыллаахха сэтте ыйдаах итөвөс уол өдө төрөөбүтэ. Кинини «абааһыттай» куоттаран дыахтар далааза барганаттар суулаан, хотон нолуом бырадар түнүгүнүн мааларыгар «күрөһүттэр». Ол ололорун Василий дон ааттаабыттар. Кини оскуолага киирер днэри үһүн баттактанан, байдалаах ырбааххы кэтэи, ынах өтөрбэллгэр өрүү быһыкта укта сылдай, күгүр бэйэтинэн буору да хаһан, төгүрүк алааска дыахтары сырсаан оонньоон-көрүлөөн чорроох курдук улааппыта. Баһы начальнай оскуолатын үһүс кылааһыгар үөрөнө сылдьан, пионерга киирэр. Бастын пионер буолан, оройуоннаабы пионерская слекка делегат буолар. Онтон пионердар республикагааы II слеттарыгар делегатынан талыллар. Ды, ити курдук кыраый Вася олох киэн аартыгар тахсыта садаланар.

Сэтте кылааһы ситинилээхтик бүтөрөн, 1939 сыл күһүнүгэр педрабфакка үөрөнө киирэр. Ити кэмгэ тэрийэр, саалайар үлэс дөһүрдөөс биллэн, педрабфак комсомольскай тэрилтэтин секретарынан талыллан, үлэтин сыртыгарына. Ага дөдүмү көмүскүү Улуу сэрни садаланар. Василий Төһүлүтээйи МТС политедлэни начальнигынан аанар. Сирн оңорон, бурдугу үүнүрөсөн кыһыһы уһаһытаа үгүс сыратын биэрэр. ХТЗ тракторга кырыктар, дыахталар үлэһиллэр. Кинилэр өйдөрүн саааларын түмөн, түһүннэри-күнүстэри үлэлээн, сорох холхозтар гентартан 5-7 центнер, үүнүүнү ылаалара. Ити туһунан билигин Төһүлү кырдьа-бастара истинин ахталлар. Ол кэмгэ Василий Прокопьевич Мэҥэ пединститутун кэриҥэ, уолаттары, кыргыттары хомуйан, трактористар курстарын астарарга улахан күһүн уурбута.

1943 сыл. Василий Ийэ дөйдуһун өстөөхтөртөн көмүскүү сэрнэе барар. Бу сыл иһин андыгар Арбааһы фронтга 347 дивизия 909 №-дээх стрелковой полка маһнайгы батальонун комсорунаа аанар. Кининин лейтенант званиялаах этэ. Смоленский туһаа

Иһытынан кун, ахсыһаан тохтуулаах барахан кыргыһыларга кытыбыта. Автоматнай рота командири элбүтүгэр, кини оһуугар Василий Прокопьевич аһаммыта. Кирон куорат аттыгар кини караханын бааһыгар. Түөрт ый эһтөөн инбэлиит буолан, 1944 сыл сааһыгар дөйдуһугар эргиллэр.

Кини кылаэт комсомольскай үлэ үөһүгэр түһэр. 1950 сыллаахха дөһүрдөөс садалааччы быһыһынан партиянай үлэсэ таһаарыллар. Хотугу оройуоннарга өр көмөт партия райкомун секретарынан үлэһир.

Василий Прокопьевич олоһор кара-бэлэс көрдүс көмүнэн уон биһт сыл партия Алексеевскайдаабы райкомун бастагы секретарынан үлэһиһинэ буолар. Колхозтар, калыи совхозтар материальнай базаларын бөһүрөгүү, сирн төрдүтэн тупсаран оңорут, сүөһүттэн ыһыллар бородуусуһаны үрдэтти, иһин үлэтин механизациялаһыт, үлэһит дьон олоһун үйүтүүн тупсарыт-бу барыта партия райкомун көсүлүлээх үлэһитин буолбуттара. Уон сыл иһигэр республикадаа биллэр Петр Алексеев аатынан, «Коммунизм» совхозтар үөс күүлэр, Харбалаах бөһүдөгэ олохтонор, сүөһүнү иһигэр комплекстар оһоһулаһаллар. Кини кини көһүлбөккэ, Ыһын Күөлгэ аэроплощадканы туууга, Чөркөөхтөөгү мемориальнай музейы тэрийиһигэ Василий Прокопьевич ыһыт сүрү оһуолун бэлиттэһи баарыллар. Ити кэмгэ республика бөдөн үлэһиттөрө С. Г. Жирков, И. В. Николаев үүнэн тахсыбыттара.

Василий Прокопьевич 1979 сылтан 1985 сыл лаахха дьэри Саха республикатын социальнай харалтатын министринэн үлэлээн баран, кэлиэ Ярославскай аатынан хотугу народностар кини музейдарын директорунан үлэһин оһорор. Кини Ала дөйду сэринтин I уонна II степеннээх, Ул. Кыһыл Знамята орденнар кавалердара.

Төһө да сааһырдар Василий Прокопьевич өссө дө ойуун-сааһынан эдэр. Утуһу, үйэлээги кыһааскыт көһөһүлүгэр оһорорго баарта уостубат.

В. ЛЫТКИН,
сирн уонна үлэ ветерана.

Бу — интервистинэй
ЫЙГА ОЛОРУОХХА СӨП ДУО?

—Эн ыйтан кэлиин дуо? дин ыйытыһы үгүстөр көр-күлүү дн саныахтара. Оттон Туһу-скай уобалас Велевскай оройуонун Ый дин ааттаах дэрэбинэтин олохтоохторо «Ыйтан кэлиит», — дингэ толору бараалтаахтар.

Революция кэһинтэн тутта бааһыһадыр помещиктар сирдэрин үлэһиттэргэ. Бастагы балаһаннар турбуттарыт кэһин дьон дэрэбинэлэрин

туох дин ааттаахтарыт туһунан толкуһа түспүтүгэр, күнү быһи мөһүгүнэ дөһүлбатахтара, оттон иһинэ калдыанга ый тахсыбыта. Ыйы ситыи тылаах ону иһинэ хаһан ылан дэрэбинэ кэһин Ый дин ааттыгыт этин киллэрбитэ өбөмүтэ. Ыйыһын Ый дэрэбинэ бэйэтин 70 сыллаах юбилейи бэлэтиһигэ бэлэмнээр.

А. Сыроваткин
(ССТА)

Редакцияга
СӨП УЙЛААЛАР

Маныха ким кыһанарый?

Мин Мырылаа оһоробун. Пенсионерабын Бир машини кыһаларын хаһыат көһүс көһсөн туһан, көһи көрдөһөргө тинийдим.

Быһырыһын ЛЭП саага оһуолбатын туруорбуттара. Мин дьыһбэр эмиз электропровод тардыбытара. Оһорон баран ир-төһүлэри курдук оһор-төһүлэри: дьон биһиреттүгэр иһигэрэн кэһиситтэр этэ. Оһон ардах күстэриһэ, тыал буоллааһына электропроводны сартыһымы турар. Ону оһорун дини, ыһаабыһа тыон райыттан көрдөһөн өрдүм. Анал үөрөһө суох иһин сөбүлээһинэ даһаны

сэл Оттон электромонтер Петр Петрович Сыроватников буолуммат.

Бийиһа сайыны быһа куттанан киллэһилиһи даһаны холбоһоһон оһордум. Электроучетчик дьэһиниһа киллэрэ иһиктөр. Оһон сыл сааһыттан үс лааһыһа уонна биһир розеткины туһанарым иһин квартал аһын 40 солк. төлүү оһоробун. Оттон электроучетчиктаах дьон 10—15-тин солк. төлүүллэр эһит. Мьэһа иһи тэриһи ким туруоран биһирей? Электропроводтары тардыһыһыларым ким ир-дөһүлгэ эһиһиһиһир? Кыһа көһирөн биһирей? Билиһин дьыһбэр баһаар

ССРС Министрлэри Советын 1969 сыл от ыйын 22 күнүнээйи 567 №-дээх уурааһынан биһиргөһүлүһит «Сибээс линияларын харыһаһын быраабы-таларыгар» сөп түбөһиһирөн, кабельнай линиялар трассаларга «охранная зона» дини ааттанар.

ЛТЦ сурутуһун көһүлэ суох, кини предстванителни ыһырбаһаа эрэ кабельнай линия охранная зонаһыгар сир үлэһитин кыһыи бөһүллар.

Үлэ садалаһынан иһинэ 3 №-дээх ЛТЦ предстванителни кыһа бу линия аһаар трассатын чуолкайлааһа. Кабель трассатыгар ыһыһыллар үлэһир иһинэ эрэ оһоһулаһаллар.

Өйдөөн, шоссейнай суолларга, совхозтар, предстванителлар хаһар сирдэриһигэр сөһө дингэ суохтух кабельнай линиялар сыталларым. Линияларынан 2000-дэ днэри вольталаах күүрүү бэриллэр. Ол олоххо кутталлаах.

Сибээс кабельнай линиятын харыһаһын быраабыһатын туһуһун!

Бийиһа бөһүлөк таһыгар кинилэр аһааллаах оһуолбаһарынан, онтон бөһүлөк иһинэ аһаар линиялар техничекскай документациянан быһаарыһаллар.

Бары тахсар бонпууостарга маһнык аадырыһка биһэс сымдыаххытын сөһ: Ыһык-Күөл сэлэһиһиһа. Кулачикова-Эддэй кер. 3, 3 №-дээх ЛТЦ. Телефоннар: 21-538, 21-635.

3 №-дээх ЛТЦ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Соловьевтаағы участковай баһыһыһан Новгород Александр Егорович аатыгар 1987 сыл аһыртлаах ыйын 8 күнүгэр бэриллэһит 089884 №-дээх бөһүлүнчэй лине сүһүтүһүн. дьингэ суоһунан ааһыллар.

Сылаһ орто оскуолатынан 1985 сыллаахха Федоров Николай Семенович аатыгар бэриллэһит аһыс кыһаһы бүтэрбитин туһунан Г сериялаах 293358 №-дээх свидетелство сүһүтүһүн дьингэ суоһунан ааһыллар.

Октябрь 70 сыла Сага экспозициялар

Революция Кини мь-лейыгар революция аһыттиннай кыһыһаахтарыт матырыһаалларыт олоһуран, «Революция дьыалатын иһин оһуһааччылар» дини экспозициянай музей сага салаата аһыһыһа Дьингэһ докүмуннар, фотографылар, революция дьыалатын аһин хорсунуһа оһуһуһут дьоннор түс бэйэлэһин маалара, о. д. а. социал-демократическай тэриһтэлэр кыһыһаахтарыт, кинилэр Россия марксизмы тарбатыһа оһуолларыт туһунан эл-бэһи көһсінлэр. Музей-са сылдыһыттар рабочай кылаас, социалистическай революция партиятын үөскэтиһэ В. И. Ленин соратниктара киллэрбит кылааһтарыт туһунан эмиз үгүс көрөһ-сэһиллээһи биллэхтэра. Улахан миһэһин Петроградтаағы уонна Москва-таағы сэһилиһиһаах вос-

стание кыһыһаахтарыт туһунан, советскай бы-лааһы олохтоһуһун бастагы социалинай-эконо-мическай улаһыһылар туһастарынан матырыһаал-лар ылааллар. Экспозиция тас дөйдулар иһи-терисениһаларын уонна грандэһскай сэрни сьы-ларыгар фронтарга буол-бут кыргыһылар актив-иһи кыһыһаахтарыт, героидарын, буюһун-иһи-терационалистарын ту-һунан матырыһааллар сүмүһтүүлэр.

Синимка: музей Улуу Октябрьга аһааллаах «Ре-волюция иһин оһуһаач-чылар» сага салаати. 1917 сыллаахха алтын-ныһа Лефортовскай оро-дуон революциянай сэр-ниһлэр Москва Кремли-гэр хорһойбут кинерда-ры ыһыт 6 дөһмалаах орудиелара.

О. Иванов фотота.
(ССТА фотохронимата).

барар куттала улахан. Оттон пенсиям үкэс уоту туһаныһа иһин төлөбүргэ барар.

Мырылааа электропро-вод тардыһыһа куһаба-һыттан эр-дөһүнээһиһи мин

ара буолбатах. Элбэхтэр. Оһон туһаһаһаах тэриһтэ-лар саалатара хаһса-тыһылаах дьыалы ыла ох-сортутугар эһэһин.

А. СОВАКИНА,
үлэ ветерана.

Радио сагарбам

Хайаһсыт. Аһыһаах сьы-лааһыта бу нэһилиһкэ радио линиятын үлэсэ кил-лэрбиттара. Ону олохтоо-хтор улахан үөрүүнэн көр-сүһүттэра. Республика, оройуон олоһун сөһунна-рын күһиһаах иһигэр дьол-ломуппут. Оһуһааһыт сөһоһоһто суох буолбута. Бийиһаа биллэ иһик бири-чиннэһин саһарбатааһа ыраатта. Ону көһирөргө олохтоох селсөһөөт испо-лнома даһаны, сибээс оро-йуоннааһы уэһыһи үлэһит-тэра даһаны кыһаһиһааттар. Оттон радиоһа батареһны

булар уустуктардааһын иһин барыта билэр. Ону буларга биһир Якутскай-дыаһаа, эбэтэр хаһтан эһэ сөһурууттан суруйтаран ыһаахха иһаада. Иһиниһаа кини барыта табыллар буолбатах.

Сибээс отделениһытн үлэһиттэра радио үлэһэ-бөһин үрдүнэн төлөбүрү хомуйан ыла оһороллор. Ол төһө сатаһарый?

Радио линиятын оһор-торор дьаһалы туһаһаһаах үлэһиттэр ылаалларын эр-дөһүлэр.

К. АРЖАКОВ.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

РАЙОНО, спортшкола, интернат-оскуола
коллективтара учууталлар Анна Николаевна, Михаил Дмитриевич Гуляевтарга таһыһар оһолоро

МИША
эмискэһи элбүтүнэн бэйэлэрин кутурданын тиһирдэллэр.

Райпотребобщество нэһилиһиһааа биһирдинтин 25-тин солкуобейга сьибиниһаа оһолоруһ аһыһыһылар.

Райпотребобщество III—IV разрядтаах электрик-тэргэ маһдыһар. Үлэсэ киниһаахтарыт бадалаахтар үлэ чааһыгар көһиһи көһсөһитиниһа.

РАЙПО ВЫРАБЫЛЫАНЫҺАТА.

Чураһчы орто оскуолатыгар бастаһаһиһаа үлэсэ убоһиһиһааһа, оһарниһк, дьорниһк, гардеробчиктар иһадалар. Үлэсэ маһдыһааһылар оскуола админис-трэһиһиһааһыгар үлэ чааһын кэһиһаа көһиһи көһсөһиһааһыгар.

Телефонмут №-ра: 21-309.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

Сага АССР Госагропромун Якутскайдаағы үөрэ-тэр комбината аһыс сьыаһын маастардарын, лабо-р, иһарын бэлэмниһир 8 ыйдаах курска үөрөһхэ ыһы-гар. Үөрэһиһааһылар оһорор дьыһан, ыһа 48 сол-куэһааһаах стипендиянан хааһыһылаһаллар. Үөрөһ ба-далан ыйыгар садаланар. Оройуонга 5 миһэһа кэл-лэ. Бадалаахтар эһ-үүт оройуоннаағы комбинатын кыһа көһиһи көһсөһиһааһыгар.

Телефонмут №-ра: 21-561.

АДМИНИСТРАЦИЯ.